

Jamajští dálkaři na vzestupu

29.11.2023 - Petr Jelínek, Soňa Maléterová | Český atletický svaz

V posledních letech dominuje v mužském dálkařském sektoru řecký fenomén Miltiadis Tentoglou.

Kraloval i letošnímu světovému šampionátu v Budapešti, ale v maďarské metropoli se ukázalo, že se musí o své výsostné postavení obávat, jelikož se blíží silná jamajská vlna. Při finálovém klání se za ním umístili hned tři reprezentanti z tohoto karibského ostrova známého zejména vynikajícími sprintery.

Trio jamajských vyzyvatelů pro Tentogloua

Když se krátce po zmiňovaném finále jeden z jamajských novinářů zeptal bronzového medailisty Tajaye Gayla, co říká na historický úspěch, kdy se Jamajčané seřadili od druhého do čtvrtého místa, s úsměvem tehdy odpověděl „1-2-3 by znělo lépe.“ Znělo to jako vtípek v rámci uvolněné atmosféry po vydařeném závodě, ale zároveň nemusí být daleko od reality, jelikož jamajští dálkaři ukazují obrovský potenciál a ostatní soupeři v čele s Tentoglouem se před nimi musí mít na pozoru. Blíží se olympijské hry v Paříži a asi i sám Tentoglou si uvědomuje, že aby opět vystoupal na nejvyšší stupínek, bude možná muset posunout i své absolutní hranice.

Během prvních šestnácti světových šampionátů získala Jamajka pouze dvě zlata z dálkařského sektoru. Obě obstaral James Beckford, jenž vystoupal na stříbrný stupínek v Göteborgu 1995 a Paříži 2003. Na posledních třech mistrovstvích světa brali dálkaři z Jamajky už tři cenné kovy. Velký podíl na popularitě této disciplíny na karibském ostrově s necelými třemi miliony obyvatel měl šokující zlatý úspěch Tajaye Gayla na světovém šampionátu v Dauhá 2019, kde přímo šokoval atletický svět skokem na 869 centimetrů, což je výkon, kterým i nyní figuruje na desáté příčce historických světových tabulek.

Jedním z atletů, které Gayle svým vystoupením v Kataru inspiroval, byl právě stříbrný medailista z letošního mistrovství světa Wayne Pinnock, který v budapeštském finále dolétl na 850 centimetrů a hvězdnému Tentoglouovi podlehl jen o dva centimetry. Ještě hodnotnější výkon předvedl v kvalifikaci, kde si skočil kariérní maximum 854 centimetrů. „Když jsem v roce 2019 viděl Tajaye, řekl jsem si, že chci být také na takové úrovni. Šel jsem si tvrdě za svým cílem a teď jsem za to vděčný,“ přiznává zásadní impuls ve své kariéře.

Z ulic Kingstonu na světové pódium

V Budapešti vybojovali pódiové umístění Pinnock a Gayle, ale Carey McLeod skončil jen těsně pod stupni vítězů a o medaili ho vlastně až v závěru samotného finále připravil právě Gayle. Ač odešel nakonec bez cenného kovu na krku, také on ukázal velký potenciál.

Všichni tři jsou rodáky z Kingstonu. Gayle vyrostl v nechvalně známé čtvrti August Town, která rozhodně nepatří v jamajské metropoli k těm exkluzivním. Jak sám přiznává, díky atletice se nevydal špatným životním směrem, což by mohlo být vzhledem k prostředí, ze kterého pocházel velmi jednoduché. „Když jsem získal sportovní stipendium na UTech v Kingstonu, řekl jsem na přijímacím pohovoru, že se chci věnovat atletice, protože beztak nemám co na práci a žádné jiné možnosti k lepšímu životu nevidím,“ popisuje. Pod svá křídla si ho hned vzal známý kouč Stephen Francis, pod kterým se začal rapidně zlepšovat. Když přišel na univerzitu, měl osobní rekord 650 centimetrů. Už o rok později skočil poprvé přes osm metrů.

Ani Wayne Pinnock neměl na růžích ustláno. O to větší motivaci měl k tomu, aby opustil nevlídné prostředí z další jamajské chudinské čtvrti. *„Pocházím z chudé rodiny a atletika měla zásadní dopad na můj život. Nezáleží odkud jste. Cokoliv si zamanete, můžete toho dosáhnout. Jak vždy říkám, velký tlak vytváří skutečné diamanty,“* nechal se slyšet po zisku světového stříbra v Budapešti.

Stále ještě teprve čerstvě triadvacetiletý Pinnock začínal jako překážkář a v této disciplíně si nevedl vůbec špatně. Však jeho osobní rekord na juniorské stodesítce překážek má hodnotu 13.06, s čímž figuruje na šesté příčce historických světových tabulek této kategorie. Svou budoucnost ovšem viděl v dálkařském sektoru. Na mistrovství světa do 20 let v Tampere 2018 skončil šestý a v této sezóně také poprvé překonal osmimetrovou hranici.

Společná cesta americkými univerzitami

V roce 2021 se stal Pinnock studentem University of Tennessee a zde mu hodně pomohl jeho spolužák ze střední školy Kingston College, kterým nebyl nikdo jiný než Carey McLeod. Ten velmi úspěšně kombinoval dálku s trojskokem. V obou disciplínách také reprezentoval Jamajku na olympijských hrách v Tokiu. Vždy ovšem skončil v kvalifikaci. Nicméně jeho trojskokanský osobák 17.17 má svou kvalitu.

V sezóně 2022 se McLeodovi příliš nedařilo, nedokázal se kvalifikovat na MS v Eugene, a tak se rozhodl společně s Pinnockem přestoupit z Tennessee na University of Arkansas, což se ukázalo, jak správný krok, protože se dostal do životní formy. V březnu vyhrál halový šampionát NCAA ve vyrovnaném halovém národním rekordu 840 centimetrů a vysokoškolský titul bral i venku. Jeho a Pinnocka momentálně připravuje trenér Travis Geopfert, který přišel do Arkansasu také právě z Tennessee.

Před dvěma lety byl McLeod dotázán jedním z novinářů, co říká na výkonnostní vzestup jamajských dálkařů. Odvětil mu: *„Všichni tři patříme do mladé generace dálkařů, jsme na vzestupu a v nadcházejících letech o nás ještě uslyšíte.“* Jeho slova se potvrdila právě v Budapešti.

Chtějí ještě více

Ve světovém finále předváděli nejen vynikající výkony, ale také skvělou show, která tomuto klání přidala ještě více na atraktivitě. Zejména bronzový Gayle prožil velkou satisfakci. Po zisku překvapivého titulu světového šampiona v roce 2019 se od něj čekaly velké věci. V dalších letech ho provázela zranění a zdravotní komplikace. Olympijskou sezónou 2021 i tou další se protrápil. *„V důsledku zranění se u mě vyvinula při rozběhu určitá fobie, takže se bojím běžet na prkno rychleji, abych se opět nezranil. Naštěstí už jsem to překonal a věřím, že v příštím roce budu ještě lepší,“* netají se nejvyššími ambicemi.

Ty mají ovšem i jeho parťáci. McLeod napodobil Gayle a podepsal profesionální smlouvu, zatímco Pinnock bude ještě nadále zářit i v rámci amerických univerzitních klání. *„Prioritou je pro mě úspěšné dokončení studia. Nikdy nevíte, co se může stát a je třeba myslet i na život po atletice,“* má jasno. Chce totiž zajistit dobrý život své nyní dvouleté dceři Zaharah.

Sám si je vědom jedinečností řeckého šampiona Tentogloua. Však také často sledoval jeho pokusy na YouTube, aby se od něj učil a mohl se mu vyrovnat nebo ho dokonce předčit. V Budapešti k tomu měl opravdu blízko a věří, že v Tokiu budou Jamajčané ještě úspěšnější. *„Tentoglou zůstává stále mužem číslo jedna, kterého je třeba porazit. K vítězství v Budapešti mu gratuluji, ale v Paříži budeme ještě lepší,“* vzkazuje svému rivalovi ve jménu jamajského tria.